II

(Tiesību akti, kas pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana nav obligāta)

LĒMUMI

KOMISIJA

KOMISIJAS LĒMUMS

(2007. gada 13. aprīlis),

ar ko dalībvalstīs īsteno putnu gripas uzraudzības programmas mājputniem un savvaļas putniem un groza Lēmumu 2004/450/EK

(izziņots ar dokumenta numuru K(2007) 1554)

(2007/268/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 1990. gada 26. jūnija Lēmumu 90/424/EEK par izdevumiem veterinārijas jomā [1], un jo īpaši tā 24. panta 2. punkta ceturto daļu un 10. pantu,

ņemot vērā Padomes 2005. gada 20. decembra Direktīvu 2005/94/EK, ar ko paredz Kopienas pasākumus putnu gripas kontrolei un atceļ Direktīvu 92/40/EEK [2], un jo īpaši tās 4. panta 2. punktu,

tā kā:

(1) 1990. gada 26. jūnija Lēmums 90/424/EEK par izdevumiem veterinārijas jomā nosaka to, kādā kārtībā piešķir Kopienas finansiālo atbalstu dzīvnieku slimību izskaušanas, kontroles un monitoringa programmām.

(2) Lēmums 90/424/EEK, kurā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2006/53/EK [3], paredz, ka Kopienas finansiālu ieguldījumu var sniegt dalībvalstu veiktajos pasākumos, ar kuriem apkaro zemas patogenitātes putnu gripas (ZPPG) vīrusu celmus, par ko ir zināms, ka tie mutācijas ceļā var kļūt par augstas patogenitātes putnu gripu (APPG). Turklāt Lēmuma 90/424/EEK 24. panta 2. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis katru gadu ne vēlāk kā līdz 30. aprīlim iesniedz Komisijai ikgadējās vai daudzgadējās programmas, ko uzsāk nākamajā gadā pēc gada, kurā tās vēlas saņemt finansiālu palīdzību no Kopienas.

(3) Padomes 1992. gada 19. maija Direktīvā 92/40/EEK, ar ko ievieš Kopienas pasākumus putnu gripas kontrolei [4], ir noteikti Kopienas kontroles pasākumi, kas veicami, ja mājputnu vidū uzliesmo augstas patogenitātes putnu gripa (APPG). Tomēr minētajā direktīvā nav noteikti kontroles pasākumi zemas patogenitātes putnu gripas (ZPPG) H5 un H7 apakštipa vīrusiem un šīs slimības regulārai uzraudzībai mājputnu un savvaļas putnu vidū.

(4) Dalībvalstis kopš 2002. gada ir īstenojušas obligātus apsekojumus par putnu gripu mājputnu vidū, katru gadu iesniedzot Komisijai uzraudzības programmas, kā paredzēts Komisijas Lēmumā 2002/649/EK [5], 2004/111/EK [6], 2005/464/EK [7] un 2006/101/EK [8].

(5) Direktīva 2005/94/EK paredz noteiktus profilaktiskus pasākumus, kas saistīti ar putnu gripas uzraudzību un agrīnu konstatāciju. Pēdējā diena, kad dalībvalstis var transponēt minēto direktīvu, ir 2007. gada 1. jūlijs, un direktīva paredz Direktīvas 92/40/EEK atcelšanu no minētās dienas.

---

[1] OV L 224, 18.8.1990., 19. lpp. Lēmumā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Lēmumu 2006/965/EK (OV L 397, 30.12.2006., 22. lpp.).

[2] OV L 10, 14.1.2006., 16. lpp.

[3] OV L 29, 2.2.2006., 37. lpp.

[4] OV L 167, 22.6.1992., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2006/104/EK (OV L 363, 20.12.2006., 352. lpp.).

[5] OV L 213, 9.8.2002., 38. lpp.

[6] OV L 32, 5.2.2004., 20. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2004/615/EK (OV L 278, 27.8.2004., 59. lpp.).

[7] OV L 164, 24.6.2005., 52. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2005/726/EK (OV L 273, 19.10.2005., 21. lpp.).

[8] OV L 46, 16.2.2006., 40. lpp.

(6) Direktīvā 2005/94/EK paredzētie Kopienas pasākumi putnu gripas kontrolei attiecas arī uz H5 un H7 apakštipa vīrusu izraisītas ZPPG uzliesmojumu kontroli mājputnu vidū. Lai atklātu varbūtēju šo vīrusu izplatību mājputnu saimēs, dalībvalstīm jāīsteno obligātas uzraudzības programmas. Šo kontroles pasākumu mērķis ir novērst ZPPG H5 un H7 apakštipa vīrusu izplatīšanos, nepieļaujot to plašu izplatīšanos mājputnu populācijā, lai varētu novērst draudus APPG attīstībai mutācijas ceļā un varbūtējas postošas sekas.

(7) Direktīva 2005/94/EK paredz arī to, ka jāīsteno savvaļas putnu uzraudzības programmas, lai, pamatojoties uz regulāri atjauninātu riska novērtējumu, papildinātu zināšanas par savvaļas putnu radītajiem draudiem saistībā ar putnu saslimšanu ar jebkādiem putnu izcelsmes putnu gripas vīrusiem.

(8) Paturot prātā nesenos notikumus saistībā ar APPG H5N1 apakštipa vīrusu plašo izplatību Eiropas savvaļas putnu vidū, ir svarīgi arī turpmāk stiprināt uzraudzības pasākumus, ņemot vērā dalībvalstīs no 2003. līdz 2006. gadam veiktos apsekojumus un Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes (EPNI) ([1]) nesen uzsākto zinātnisko darbu, ko tā veic sadarbībā ar Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāta *ORNIS* zinātnisko darba grupu. Minētās iestādes turpinās iesākto darbu, kā dēļ var būt nepieciešama turpmāka atjaunināšana.

(9) Īstenojot savvaļas putnu uzraudzības programmas, jāpievērš uzmanība prasībām, kas paredzētas Padomes Direktīvā 79/409/EEK ([2]) attiecībā uz visu Kopienā sastopamo savvaļas putnu aizsardzību un saglabāšanu.

(10) Komisijas 2004. gada 29. aprīļa Lēmums 2004/450/EK, ar ko nosaka standarta prasības to pieteikumu saturam, ar kuriem piesakās uz Kopienas finansējumu dzīvnieku slimību izskaušanas, monitoringa un kontroles programmām ([3]), nosaka standarta prasības to pieteikumu saturam, ar kuriem piesakās uz Kopienas finansējumu dzīvnieku slimību izskaušanas, monitoringa un kontroles programmām.

(11) Lēmums 90/424/EEK tagad paredz, ka Kopienas finansiāla palīdzība jāpiešķir par izdevumiem, kas dalībvalstīm radušies saistībā ar dažu dzīvnieku slimību, arī putnu gripas, izskaušanas, kontroles un monitoringa valsts programmu finansēšanu, tāpēc dalībvalstis katru gadu vēlākais līdz 30. aprīlim saskaņā ar Lēmuma 90/424/EEK 24. panta 2. punktu var iesniegt Komisijai putnu gripas uzraudzības programmas, lai saņemtu Kopienas finansiālu palīdzību. Lēmums 2004/450/EK jāgroza, lai noteiktu standarta prasības to pieteikumu saturam, ar kuriem piesakās uz Kopienas finansējumu putnu gripas uzraudzības programmām.

(12) Tāpēc Lēmums 2004/450/EK ir attiecīgi jāgroza.

(13) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Pārtikas aprites un dzīvnieku veselības pastāvīgās komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Putnu gripas uzraudzības programmu apstiprināšana

Putnu gripas uzraudzības programmas mājputniem un savvaļas putniem, ko veic dalībvalstis saskaņā ar Direktīvas 2005/94/EK 4. panta 1. punktu, atbilst šā lēmuma I un II pielikumā izklāstītajiem norādījumiem.

2. pants

Lēmuma 2004/450/EK grozījumi

Lēmumu 2004/450/EK groza šādi:

1) 1. pantu papildina ar šādu c) punktu:

"c) attiecībā uz I pielikuma C daļā minēto dzīvnieku slimību vismaz to informāciju, kura norādīta IV pielikumā."

2) I pielikumu papildina ar šādu C daļu:

"C DAĻA

1. panta c) punktā minētā slimība

putnu gripa"

3) Pievieno jaunu IV pielikumu, kura teksts noteikts šā lēmuma III pielikumā.

([1]) Zinātniskais atzinums "Migrējošie putni un to varbūtējā saistība ar augsti patogēnas putnu gripas izplatību" (EPNI, 2006. gada 12. maijs) un tā papildinājums (2006. gada 11. decembris).

([2]) OV L 103, 25.4.1979., 1. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2006/105/EK (OV L 363, 20.12.2006., 368. lpp.).

([3]) OV L 155, 30.4.2004., 90. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2006/282/EK (OV L 104, 13.4.2006., 40. lpp.).

3. pants

Šis lēmums ir adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 2007. gada 13. aprīlī

Komisijas vārdā —
Komisijas loceklis
Markos KYPRIANOU

I PIELIKUMS

Norādījumi, kas jāņem vērā, dalībvalstīs īstenojot putnu gripas uzraudzības programmas mājputniem

A. **Uzraudzības mērķi, vispārējās prasības un kritēriji**

A.1. *Mērķi*

ZPPG H5 un H7 apakštipa vīrusu seroloģiskās uzraudzības mājputniem mērķis ir:

1) atklāt ZPPG H5 un H7 apakštipa vīrusu subklīniskas infekcijas, tādējādi papildinot agrīnas konstatācijas sistēmas un vēlāk novēršot varbūtēju šo vīrusu mutāciju APPG;

2) atklāt ZPPG H5 un H7 apakštipa vīrusu infekcijas mājputnu populāciju īpašām mērķa grupām, kurām īpaši draud inficēšanās pielietoto putnkopības sistēmu dēļ vai īpašu sugu slimībuzņēmīguma dēļ;

3) pierādīt, ka konkrēta valsts, reģions vai nodalījums ir brīvs no putnu gripas, par ko ir pienākums ziņot saistībā ar starptautisko tirdzniecību saskaņā ar Pasaules Dzīvnieku veselības organizācijas (*OIE*) noteikumiem.

A.2. *Vispārējās prasības un kritēriji*

1. Paraugu ņemšana notiek ne vēlāk kā līdz programmas īstenošanas gada 31. decembrim. Mājputniem paraugus ņem laikposmā, kas atbilst katras kategorijas mājputnu audzēšanas cikliem.

2. Lai taupītu resursus, iesaka izmantot citiem nolūkiem savāktos paraugus.

3. Paraugu pārbaudes putnu gripas noteikšanai veic dalībvalstu putnu gripas valsts laboratorijās (VL) vai valsts laboratoriju kontrolē esošās citās laboratorijās, ko apstiprinājušas kompetentās iestādes.

4. Visus rezultātus (gan seroloģiskos, gan virusoloģiskos) nosūta salīdzināšanai uz Kopienas putnu gripas references laboratoriju (KRL). Jānodrošina laba informācijas plūsma. KRL nodrošina tehnisku atbalstu un uztur palielinātu diagnostisko reaģentu krājumu.

5. Visus putnu gripas vīrusu izolātus iesniedz KRL saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, izņemot gadījumus, kad ir piešķirta atkāpe saskaņā ar Komisijas Lēmumā 2006/437/EK [1] izklāstītās diagnostikas rokasgrāmatas V nodaļas 4. punktu ("Diferenciāldiagnoze"). H5/H7 apakštipa vīrusu paraugus iesniedz nekavējoties, un tiem veic standarta raksturošanas testus (nukleotīdu secību analīze/IVPI) saskaņā ar minēto diagnostikas rokasgrāmatu.

6. Ja vien iespējams, dalībvalstu VL iesniedz KRL H5 un H7 pozitīvos serumus, kuri iegūti no zosveidīgajiem putniem, lai veidotu arhīvu, kas atvieglotu turpmākās pārbaudes.

B. **Putnu gripas uzraudzība mājputniem**

1. Visas pozitīvās atradnes retrospektīvi analizē uz vietas, un šīs analīzes rezultātus paziņo Komisijai un KRL.

2. KRL nodrošina īpašus protokolus, kurus pievieno KRL nosūtāmajam materiālam, un tabulas, kas paredzētas uzraudzības datu apkopošanai. Tabulās norāda laboratorisko pārbaužu metodes. Tabulas izmanto tam, lai rezultātus varētu iesniegt vienā dokumentā.

[1] OV L 237, 31.8.2006., 1. lpp.

3. Asins paraugus seroloģiskiem izmeklējumiem savāc no visu sugu mājputniem, ieskaitot brīvās turēšanas apstākļos audzētos mājputnus, vismaz no pieciem līdz desmit putniem (izņemot pīles, zosis un paipalas) katrā saimniecībā un, ja saimniecībā ir vairāk nekā viena kūts, no dažādām kūtīm. Ja ir vairākas kūtis, attiecīgi jāpalielina no vienas kūts ņemamo paraugu skaits. Iesaka ņemt vismaz piecus putnus no vienas kūts.

4. Paraugus ņem visā dalībvalsts teritorijā tā, lai tie būtu reprezentatīvi attiecībā uz visu dalībvalsti, ievērojot:

a) to saimniecību skaitu, kurās jāņem paraugi (izņemot pīles, zosis un tītarus); šo skaitu nosaka tā, lai nodrošinātu vismaz vienas inficētas saimniecības konstatēšanu, ja inficētas ir vismaz 5 % saimniecību, ar 95 % ticamības intervālu (skatīt 1. tabulu); un

b) paraugus katrā saimniecībā ņem no tik daudz putniem, lai nodrošinātu 95 % varbūtību, ka tiks konstatēts vismaz viens pozitīvs gadījums, ja seropozitīvo putnu ir ≥ 30 %.

5. Pamatojoties uz riska novērtējumu un konkrēto situāciju attiecīgajā dalībvalstī, nosakot paraugu ņemšanas metodi, ņem vērā arī:

a) audzēšanas veidus un raksturīgos riska faktorus; paraugu ņemšanā izvēlas brīvās turēšanas apstākļos audzētos, brīvā dabā turētos un piemājas putnus. Vērā ņem arī citus faktorus, piemēram, dažāda vecuma grupas, dzirdināšanu ar virszemes ūdeni, relatīvi ilgāku mūžu, faktu, ka saimniecībā ir vairāk nekā viena suga, vai citus svarīgus faktorus;

b) to, cik tītaru, pīļu un zosu saimniecības jāpārbauda, ņemot paraugu, nosaka tā, lai nodrošinātu, ka tiek konstatēta vismaz viena inficēta saimniecība, ja inficētās saimniecības ir vismaz 5 %, ar 99 % ticamības intervālu (skatīt 2. tabulu);

c) ja dalībvalstī ir ievērojams skaits saimniecību, kurās audzē medījamos putnus, skrējējputnus un paipalas, šīs saimniecības iekļauj programmā. Attiecībā uz paipalām paraugus ņem tikai no pieaugušiem (vai dējošiem) vaislas putniem;

d) paraugu ņemšanas laikposmam jāsakrīt ar audzēšanas sezonu. Tomēr attiecīgā gadījumā paraugu ņemšanu vietējā līmenī var pieskaņot citiem laikposmiem, kad citu mājputnu klātbūtne saimniecībā varētu radīt lielākus slimības ievazāšanas draudus;

e) ja ir ievērojams piemājas putnu saimju skaits, uzraudzību var attiecināt arī uz tām;

f) dalībvalstis, kurām jāņem paraugi Āzijas putnu mēra noteikšanai, lai tās varētu saglabāt tādu valstu statusu, kurās netiek veikta vakcinācija pret Āzijas putnu mēri (saskaņā ar Komisijas Lēmumu 94/327/EK [1]), var izmantot šos paraugus no vaislas putniem H5/H7 antivielu uzraudzībai.

1. tabula

To saimniecību skaits, kurās jāņem paraugi no katras kategorijas mājputniem (izņemot tītaru, pīļu un zosu saimniecības)

Saimniecību skaits katrā mājputnu kategorijā katrā dalībvalstī	To saimniecību skaits, kurās jāņem paraugi
Līdz 34	Visas
35–50	35
51–80	42
81–250	53
> 250	60

[1] OV L 146, 11.6.1994., 17. lpp.

2. tabula

Tītaru, pīļu un zosu saimniecību skaits, kurās jāņem paraugi

Saimniecību skaits katrā dalībvalstī	To saimniecību skaits, kurās jāņem paraugi
Līdz 46	Visas
47–60	47
61–100	59
101–350	80
> 350	90

C. **Īpašas prasības par to, kā nosakāma pīļu, zosu un paipalu inficēšanās ar putnu gripas H5/H7 apakštipa vīrusiem**

1. Asins paraugus seroloģiskai analīzei vēlams ņemt no putniem, kas tiek turēti atklātā laukā.

2. No katras izvēlētās saimniecības ņem 40–50 asins paraugus seroloģiskai izmeklēšanai.

3. Ja nav ražošanai izmantojamu saimju, uzraudzību var veikt piemājas saimēm.

D. **Laboratoriskā pārbaude**

1. Laboratoriskās pārbaudes veic saskaņā ar putnu gripas diagnostikas rokasgrāmatu (Lēmums 2006/437/EK), kurā ir izklāstītas procedūras putnu gripas apstiprināšanai un diferenciāldiagnozes noteikšanai (ieskaitot pīļu un zosu serumu izmeklējumus, veicot hemaglutinācijas kavēšanas reakciju (HI tests)).

2. Tomēr, ja ir paredzēts veikt laboratoriskās pārbaudes, kas nav noteiktas putnu gripas diagnostikas rokasgrāmatā un aprakstītas OIE "Sauszemes dzīvnieku rokasgrāmatā", dalībvalstis nosūta Kopienas references laboratorijai vajadzīgos apstiprinošos datus, vienlaikus Komisijai apstiprināšanai iesniedzot savu programmu.

3. Visas pozitīvās seroloģisko izmeklējumu atradnes apstiprina dalībvalstu putnu gripas valsts laboratorijā, veicot hemaglutinācijas kavēšanas reakciju ar izraudzītiem celmiem, kas saņemti no Kopienas putnu gripas references laboratorijas.

H5 a) Pirmreizējais tests, izmantojot *Ostrich*/*Denmark*/72420/96 (H5N2).

b) Visu pozitīvo paraugu pārbaude ar *Duck*/*Denmark*/64650/03 (H5N7), lai izslēgtu krusteniski reaģējošo antivielu N2.

H7 a) Pirmreizējais tests, izmantojot *Turkey*/*England*/647/77 (H7N7).

b) Visu pozitīvo paraugu pārbaude ar *African Starling*/983/79 (H7N1), lai izslēgtu krusteniski reaģējošo antivielu N7.

II PIELIKUMS

Norādījumi, kas jāņem vērā, dalībvalstīs īstenojot putnu gripas uzraudzības programmas savvaļas putniem

A. **Uzraudzības mērķi, vispārējās prasības un kritēriji**

A.1. *Mērķi*

Putnu gripas virusoloģiskās uzraudzības savvaļas putniem mērķis ir noteikt putnu gripas vīrusu (ZPPG un APPG) ievazāšanas risku mājputniem:

— nodrošinot APPG H5N1 apakštipa vīrusu agrīnu konstatāciju, pētot to, kāpēc palielinās saslimstība un mirstība savvaļas putnu vidū, jo īpaši izvēlētām "paaugstināta riska" sugām,

— ja savvaļas putniem tiek konstatēts APPG H5N1 apakštipa vīruss, pastiprina dzīvu un beigtu savvaļas putnu uzraudzību, lai noteiktu to, vai citu sugu savvaļas putni var būt asimptomātiski pārnēsātāji vai "pārnesējsugas" (skatīt šā pielikuma E daļu),

— turpinot dažādu savvaļā dzīvojošu migrējošo putnu sugu "pamatuzraudzību" saskaņā ar ZPPG vīrusu pastāvīgu monitoringu. Galvenās mērķa grupas paraugu ņemšanai ir zosveidīgie (ūdensputni) un tārtiņveidīgie (bridējputni un kaijas), lai novērtētu to, vai šie putni pārnēsā ZPPG H5 un H7 apakštipa vīrusus (tādējādi konstatējot arī APPG H5N1 apakštipa un citus vīrusus, ja putniem tie ir). Jo īpaši kā mērķa grupa jānosaka "paaugstināta riska" sugas.

A.2. *Vispārējās prasības un kritēriji*

1. Paraugu ņemšana notiek ne vēlāk kā līdz programmas īstenošanas gada 31. decembrim.

2. Paraugu pārbaudes putnu gripas noteikšanai veic dalībvalstu putnu gripas valsts laboratorijās (VL) vai valsts laboratoriju kontrolē esošās citās laboratorijās, ko apstiprinājušas kompetentās iestādes.

3. Visus rezultātus nosūta salīdzināšanai uz Kopienas putnu gripas references laboratoriju (KRL). Jānodrošina laba informācijas plūsma. KRL nodrošina tehnisku atbalstu un uztur palielinātu diagnostisko reaģentu krājumu.

4. Visus putnu gripas vīrusu izolātus, kas konstatēti savvaļas putniem, iesniedz KRL saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, izņemot gadījumus, kad ir piešķirta atkāpe saskaņā ar Lēmumā 2006/437/EK izklāstītās putnu gripas diagnostikas rokasgrāmatas V nodaļas 4. punktu ("Diferenciāldiagnoze"). H5/H7 apakštipa vīrusu paraugus iesniedz nekavējoties, un tiem veic standarta raksturošanas testus (nukleotīdu secību analīze/IVPI) saskaņā ar minēto diagnostikas rokasgrāmatu.

B. **Putnu gripas uzraudzība savvaļas putniem**

Plānošana un īstenošana

Plānojot uzraudzību, nodrošina ciešu sadarbību ar epidemiologiem un ornitologiem, un kompetento iestādi dabas aizsardzības jomā, kas palīdz noteikt sugas un optimalizēt paraugu ņemšanu. Uzraudzības plānu pielāgo valsts situācijai attiecībā uz sugu izvēli paraugu ņemšanai atbilstoši tam, kuras sugas ir visizplatītākās, un putnu populāciju lielumam. Ņemot paraugus, jāņem vērā migrācijas modeļu sezonalitāte, kas dažādās dalībvalstīs var atšķirties. Jāņem vērā arī dažādu sugu putnu uzvedība attiecībā uz migrācijas ceļiem, galvenajiem biotopiem, bara instinktu un sugu sajaukšanās pakāpe migrācijas laikā, kā arī 2003.–2006. gadā iegūtie iepriekšējās uzraudzības rezultāti. Turklāt darbs putnu gripas uzraudzības savvaļas putniem darba grupā, kas analizēs pieejamos jaunos datus, nodrošinās pastāvīgu pārskatīšanu un atgriezenisko saiti.

Attiecībā uz APPG H5N1 apakštipa vīrusu jāņem vēra visi minētie faktori saistībā ar savvaļas putnu iespējamo saskarsmi ar inficētiem mājputniem un savvaļas putniem teritorijās, kur konstatēti slimības uzliesmojumi, un varbūtēju savvaļas putnu saskari ar mājputniem dažādu dalībvalstu putnkopības sistēmās.

Lai novērtētu tādu iespējamību, EPNI atzinumā [1] sniegtās lēmumu pieņemšanas shēmas un tabulas, kas izstrādātas sadarbībā ar Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorātu, var būt efektīvs palīglīdzeklis, lai pielāgotu dalībvalstu vietējo riska novērtējumu stāvokļa izmaiņām, pamatojoties uz dalībvalstu ciešu sadarbību un viedokļu apmaiņu.

Jāveicina saziņa ar putnu aizsardzības/vērošanas struktūrām un gredzenošanas stacijām. Paraugus attiecīgos gadījumos ņem šo struktūru un staciju personāla pārraudzībā vai mednieki un citas ornitoloģijā kvalificētas personas.

1. Slimu un mirušu savvaļas putnu pasīvu uzraudzību veic:

   a) teritorijās, kur palielinās saslimstība un mirstība savvaļas putnu vidū;

   b) teritorijās, kas atrodas jūras, ezeru un ūdens ceļu tuvumā, kurās atrasti beigti putni, jo īpaši, ja šādas teritorijas atrodas mājputnu fermu tuvumā;

   c) D daļā minēto sugu putniem, kas noteiktas kā "paaugstināta riska" sugas, un citiem savvaļas putniem, kas dzīvo to tiešā tuvumā.

2. Turklāt vēlams, lai dzīvu un beigtu putnu izmeklējumi teritorijās, kurās konstatēti H5N1 gadījumi, attiektos uz šādiem putniem:

   a) savvaļas putniem vai mājputniem, lai noteiktu varbūtējos asimptomātiskos pārnēsātājus;

   b) putniem teritorijās, kas ir epidemioloģiski saistītas ar šādiem gadījumiem;

   c) putniem, kas var nonākt ciešā saskarē ar mājputnu saimniecībām (aizsardzības zona, uzraudzības zona un B apgabals), tādējādi darbojoties kā "pārnesējsugas", jo īpaši E daļā minētajiem putniem.

3. Dzīvu un klīniski veselu un/vai klīniski slimu, ievainotu vai nomedītu [2] putnu aktīvu uzraudzību veic:

   a) migrējošiem putniem, kas pieder pie zosveidīgo kārtas (ūdensputni) un tārtiņveidīgo kārtas (bridējputni un kaijas);

   b) teritorijās, kas noteiktas kā vietas, kur lielos baros pulcējas dažādu sugu migrējošie putni un notiek sugu sajaukšanās, jo īpaši, ja šādas teritorijas atrodas mājputnu fermu tuvumā;

   c) izvēlēto "paaugstināta riska" sugu putniem [3].

Paraugu ņemšanas procedūras

1. Iztriepes no rīkles apakšdaļas un kloākas virusoloģiskai izmeklēšanai ņem no šķietami veseliem savvaļā dzīvojošiem putniem. Ja kādu iemeslu dēļ nav praktiski ņemt iztriepes no kloākas dzīviem putniem, kā alternatīvu var izmantot rūpīgi savāktu svaigu fēču paraugus. Tomēr vietās, kur pulcējas dažādas putnu sugas, jānodrošina izsekojamība.

[1] Zinātniskais atzinums "Migrējošie putni un to varbūtējā saistība ar augsti patogēnas putnu gripas izplatību" (EPNI, 2006. gada 12. maijs).
[2] Medības, ievērojot Padomes Direktīvas 79/409/EEK prasības par visu dabā sastopamo savvaļas putnu aizsardzību un saglabāšanu.
[3] Nosaka Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāts.

2. Vīrusa izolēšanai un molekulārai noteikšanai (PĶR) savāc iztriepes no kloākas un trahejas/rīkles apakšdaļas un/vai audus (proti, smadzeņu, sirds, plaušu, trahejas, nieru un zarnu paraugus) no savvaļas putniem, kas atrasti miruši vai nošauti.

3. Paraugi jāglabā un jātransportē īpaši uzmanīgi. Iztriepes tūlīt jāatdzesē uz ledus vai ar saldētas želejas pakām un pēc iespējas ātrāk jāiesniedz laboratorijā. Paraugus nedrīkst sasaldēt, izņemot gadījumus, kad tas ir absolūti nepieciešams. Ja tas ir iespējams, iztriepes jāievieto antibiotiskā vai speciālā vīrusu transportēšanas vidē tā, lai tās būtu pilnībā iegremdētas. Paraugi jāievieto transportēšanas vidē papildus atdzesēšanai, nevis kā alternatīva atdzesēšanai. Ja šāda vide nav pieejama, iztriepes jāievieto atpakaļ apvalkā un sausas jāiesniedz laboratorijai. Ja nevar garantēt ātru nogādāšanu laboratorijā 48 stundu laikā (transportēšanas vidē 4 °C temperatūrā), paraugus tūlīt sasaldē, uzglabā un tad transportē, uzglabājot sausā ledū. Paraugu uzglabāšanu un transportēšanu var ietekmēt dažādi faktori, tāpēc izvēlētajai metodei jābūt piemērotai šim nolūkam.

4. Paraugu ņemšanas procedūras veic saskaņā ar putnu gripas diagnostikas rokasgrāmatu (Lēmums 2006/437/EK), kurā ir noteiktas procedūras putnu gripas apstiprināšanai un diferenciāldiagnozes noteikšanai.

C. **Laboratoriskās pārbaudes**

1. Laboratoriskās pārbaudes veic saskaņā ar putnu gripas diagnostikas rokasgrāmatu (Lēmums 2006/437/EK), kurā ir izklāstītas procedūras putnu gripas apstiprināšanai un diferenciāldiagnozes noteikšanai.

2. Tomēr, ja ir paredzēts veikt laboratoriskās pārbaudes, kas nav noteiktas putnu gripas diagnostikas rokasgrāmatā un aprakstītas *OIE* "Sauszemes dzīvnieku rokasgrāmatā", dalībvalstis nosūta Kopienas references laboratorijai vajadzīgos apstiprinošos datus, vienlaikus Komisijai apstiprināšanai iesniedzot savu programmu.

3. Visiem paraugiem, kas savākti, veicot putnu gripas uzraudzību savvaļas putniem, pēc iespējas drīz veic pārbaudes, ja iespējams, izmantojot molekulārās pārbaudes, un saskaņā ar diagnostikas rokasgrāmatu (Lēmums 2006/437/EK). Šīs pārbaudes veic tikai tajās laboratorijās, kuras spēj garantēt kvalitāti un kurās izmanto Kopienas references laboratorijas atzītas metodes putnu gripas noteikšanai. Turklāt jāizmanto metodes, kas uzrādījušas pieņemamus rezultātus dalībvalstu valsts laboratoriju jaunākajā salīdzinošajā izmeklēšanā (gredzena tests). Ieteicams izmantot sākotnējā skrīninga metodi ar M gēna PĶR, cik vien drīz iespējams pārbaudot uz H5, bet divu nedēļu laikā, un pozitīvas atradnes gadījumā jāveic šķelšanās vietas analīze, lai noteiktu, vai tā ir augstas patogenitātes putnu gripa (APPG) vai zemas patogenitātes putnu gripa (ZPPG). Ja tiek apstiprināts APPG H5 apakštipa vīruss, cik vien drīz iespējams jāveic papildu analīzes, lai noteiktu N tipu, pat ja tādējādi tikai var pierādīt N1 izslēgšanu.

4. Laboratorijā drīkst apvienot līdz pieciem paraugiem, kas ņemti no vienas sugas putniem un savākti vienā un tajā pašā vietā un laikā, nodrošinot to, ka pozitīvas atradnes gadījumā var identificēt atsevišķos paraugus un tos pārbaudīt atkārtoti.

5. Seroloģisko uzraudzību nepiemēro putnu gripas izmeklējumiem, ko veic savvaļas putniem, jo ar seroloģiskām metodēm nevar izšķirt AP un ZP celmu un, konstatējot antivielas, nevar izdarīt secinājumus par vietu, kur savvaļas putni būtu varējuši inficēties. Tomēr seroloģiskā uzraudzība varētu būt svarīga, lai pētītu, kurām nometnieku vai migrējošo putnu sugām H5/H7 apakštipa vīrusi ir prevelējoši (vai endēmiski). Šādas analīzes veic tikai specializētās laboratorijās, kur izmanto rūpīgi izvēlētu antigēnu paneli, lai nodrošinātu hemaglutinīna specifiskās antivielas (t. i., lai izslēgtu N specifisko antivielu interferenci).

D. **Saraksts ar savvaļas putnu sugām, kas ir paaugstināta riska sugas attiecībā uz putnu gripu** (*)

Parastais nosaukums	Zinātniskais nosaukums
Mazais gulbis	*Cygnus columbianus*
Ziemeļu gulbis	*Cygnus cygnus*
Paugurknābja gulbis	*Cygnus olor*
Zosis	
Īsknābja zoss	*Anser brachyrhynchus*
Sējas zoss	*Anser fabalis*
Baltpieres zoss (kontinentālā rase)	*Anser albifrons albifrons*
Mazā zoss	*Anser erythropus*
Meža zoss	*Anser anser*
Baltvaigu tumšzoss	*Branta leucopsis*
Melngalvas tumšzoss	*Branta bernicla*
Sarkankakla zoss	*Branta ruficollis*
Kanādas tumšzoss	*Branta canadensis*
Pīles	
Baltvēderis	*Anas penelope*
Krīklis	*Anas crecca*
Meža pīle	*Anas platyrhynchos*
Garkaklis	*Anas acuta*
Prīkšķe	*Anas querquedula*
Platknābis	*Anas clypeata*
Marmorpīle	*Marmaronetta angustirostris*
Lielgalvis	*Netta rufina*
Brūnkaklis	*Aythya ferina*
Cekulpīle	*Aythya fuligula*
Bridējputni	
Ķīvīte	*Vanellus vanellus*
Dzeltenais tārtiņš	*Pluvialis apricaria*
Melnā puskuitala	*Limosa limosa*
Gugatnis	*Philomachus pugnax*
Kaijas	
Lielais ķīris	*Larus ridibundus*
Kajaks	*Larus canus*

(*) Šis saraksts nav izsmeļošs, bet gan ir paredzēts tikai to migrējošo sugu noteikšanai, kas var radīt paaugstinātu risku putnu gripas ievazāšanai Kopienā, pamatojoties uz to migrācijas ceļiem, kas ietver teritorijas, kur savvaļas putniem vai mājputniem konstatēti APPG H5N1 gadījumi. Šis saraksts izveidots, pamatojoties uz zinātnisko atzinumu "Migrējošie putni un to varbūtējā saistība ar augsti patogēnas putnu gripas izplatību", ko 2006. gada 12. maijā pieņēma EPNI Dzīvnieku veselības un labturības ekspertu grupa, un zinātnisko darbu, ko veica *ORNIS* komiteja un Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāta līgumdarbinieki. Tomēr šo sarakstu varētu atjaunināt pēc turpmāku zinātnisko pētījumu rezultātu publiskošanas un pamatojoties uz dalībvalstu iestāžu veikto riska novērtējumu, kurā ņemta vērā katras valsts ornitoloģiskā situācija.

E. **Saraksts ar putniem, kas dzīvo mājputnu tuvumā** (**)

Parastais nosaukums	Zinātniskais nosaukums	Saskarsmes iespējamība ar mājputniem
1. grupa. Sugas, kas cieši saistītas ar mājputnu audzēšanu Eiropā		
Zoss	*Anser anser domesticus*	Augsta
Meža pīle	*Anas platyrhynchos*	Augsta
Muskuspīle	*Cairina moschata*	Augsta
Mājas balodis	*Columba livia*	Augsta
Mājas zvirbulis	*Passer domesticus*	Augsta
2. grupa. Sugas, kas var būt sastopamas uz lauksaimniecības zemes, ko izmanto arī pieradinātiem mājputniem Ziemeļeiropā		
Dzeltenais tārtiņš	*Pluvialis apricaria*	Zema
Ķīvīte	*Vanellus vanellus*	Vidēja
Lielais ķīris	*Larus ridibundus*	Augsta
Kajaks	*Larus canus*	Augsta
Sudrabkaija	*Larus argentatus*	Zema
Lauku balodis	*Columba palumbus*	Augsta
Gredzenūbele	*Streptopelia decaocto*	Augsta
Parastais fazāns	*Phasianus colchicus*	Augsta
Cīruļu sugas	*Alauda & Galerida* spp.	Zema
Čipstes		Zema
Cielavas		Vidēja
Pelēkais strazds	*Turdus pilaris*	Vidēja
Plukšķis	*Turdus iliacus*	Vidēja
Žagata	*Pica pica*	Augsta
Kovārnis	*Corvus monedula*	Augsta
Krauķis	*Corvus frugilegus*	Vidēja
Vārna	*Corvus corone*	Vidēja
Krauklis	*Corvus corax*	Zema
Mājas strazds	*Sturnus vulgaris*	Augsta
Vienkrāsainais strazds	*Sturnus unicolor*	Augsta
Mājas zvirbulis	*Passer domesticus*	Augsta
Lauku zvirbulis	*Passer montanus*	Augsta
Žubītes		Vidēja
Stērstes	*Miliaria, Emberiza* spp.	Vidēja

Parastais nosaukums	Zinātniskais nosaukums	Saskarsmes iespējamība ar mājputniem
3. grupa. Sugas, kas var būt sastopamas uz mitrzemes, ko izmanto arī pieradinātiem ūdensputniem Ziemeļeiropā		
Gārņi	*Egretta* spp.	Zema
Zivju gārņi	*Ardea* un citas spp.	Vidēja
Jūras krauklis	*Phalacrocorax carbo*	Vidēja
Stārķi	*Ciconia* spp.	Zema
Paugurknābja gulbis	*Cygnus olor*	Vidēja
Meža zoss	*Anser anser*	Vidēja
Kanādas tumšzoss	*Branta canadensis*	Zema
Pīles	*Anas & Aythya* spp.	Zema
Meža pīle	*Anas platyrhynchos*	Augsta
Laucis	*Fulica atra*	Vidēja
Ūdensvistiņa	*Gallinula chloropus*	Vidēja

(**) Šis saraksts nav izsmeļošs, bet gan ir paredzēts tikai to Eiropas nometnieku vai nemigrējošo putnu sugu noteikšanai, kas dzīvo mājputnu tuvumā (jo īpaši Ziemeļeiropā) un kas teorētiski var pārnest APPG H5N1 apakštipa vīrusu no savvaļas putniem, kas var būt asimptomātiski inficēti ("pārnesējsugas"). Šis saraksts izveidots, pamatojoties uz zinātnisko atzinumu "Migrējošie putni un to varbūtējā saistība ar augsti patogēnas putnu gripas izplatību", ko 2006. gada 12. maijā pieņēma EPNI Dzīvnieku veselības un labturības ekspertu grupa, un zinātnisko darbu, ko veica *ORNIS* komiteja un Eiropas Komisijas Vides ģenerāldirektorāta (*DG ENV*) līgumdarbinieki. Tomēr šo sarakstu varētu atjaunināt un papildināt pēc turpmāku zinātnisko pētījumu rezultātu publiskošanas. *DG ENV* jo īpaši ir norīkojis, ka *Wetland international* un *EURING* pārskatīs, atjauninās un papildinās sākotnējo analīzi par paaugstināta riska sugām un vietām, ņemot vērā 2006. gada H5N1 uzliesmojumus Eiropā, un noteiks augsta riska putnu sugas, kas var darboties kā "pārnesējsugas" starp savvaļas putniem un mājputniem un/vai cilvēkiem dažādās Eiropas vietās. Tiek plānots, ka rezultātus publiskos līdz 2007. gada jūnija beigām.
(http://ec.europa.eu/environment/nature/nature_conservation/focus_wild_birds/avian_influenza/pdf/avian_influenza_report.pdf).
Šāds pētījums, domājams, nodrošinās uzticamāku sākotnējo sarakstu par paaugstināta riska sugām un saskarsmes risku ar mājputniem ES un nodrošinās mērķtiecīgāku pieeju.

III PIELIKUMS

"IV PIELIKUMS

Standarta prasības Kopienas līdzfinansētu putnu gripas uzraudzības programmu iesniegšanai

1. **Programmas identifikācija**

Dalībvalsts:

Slimība:

Īstenošanas gads:

Šā dokumenta atsauces numurs:

Kontaktpersona (vārds, uzvārds, tālrunis, fakss, e-pasts):

Datums, kurā dokuments nosūtīts Komisijai:

2. **Uzraudzības programmas mājputniem apraksts**

2.1. *Mērķi, vispārējās prasības un kritēriji*

2.2. *Plānošana un īstenošana*

2.2.1. tabula

Mājputnu saimniecības [a] (izņemot pīles un zosis), kurās jāņem paraugi

Seroloģiskais pētījums saskaņā ar Komisijas Lēmuma 2007/268/EK I pielikuma B punktu par broileru (tikai riska gadījumos)/nobarojamo tītaru/vaislas cāļu/vaislas tītaru/dējējvistu/brīvās audzēšanas apstākļos turētu dējējvistu/skrējējputnu/saimniecībās audzētu medību putnu (fazāni, irbes, paipalas...) saimniecībām/"piemājas saimēm"/citas [*lieko svītrot*]

AIZPILDĪT VIENU VEIDLAPU KATRAI MĀJPUTNU KATEGORIJAI

NUTS 2 kods [b]	Kopējais saimniecību skaits [c]	Kopējais to saimniecību skaits, kurās jāņem paraugi	Paraugu skaits katrā saimniecībā	Kopējais veicamo pārbaužu skaits katrai metodei	Laboratorijas analīžu metodes
Kopā					

[a] Ar saimniecībām saprot ganāmpulkus, saimes vai citas saimniecības pēc vajadzības.
[b] Attiecas uz izcelsmes saimniecības atrašanās vietu. Ja nevar izmantot *NUTS* 2 kodu, norādīt koordinātes (garuma/platuma grādi).
[c] Kopējais vienas mājputnu kategorijas saimniecību skaits attiecīgajā *NUTS* 2 reģionā.

2.2.2. tabula

Pīļu un zosu saimniecības, kurās jāņem paraugi [a] saskaņā ar Komisijas Lēmuma 2007/268/EK I pielikuma C punktu

Seroloģiskais pētījums

NUTS 2 kods [b]	Kopējais pīļu un zosu saimniecību skaits	Kopējais pīļu un zosu saimniecību skaits, kurās jāņem paraugi	Paraugu skaits katrā saimniecībā	Kopējais veicamo pārbaužu skaits katrai metodei	Laboratorijas analīžu metodes
Kopā					

[a] Ar saimniecībām saprot ganāmpulkus, saimes vai citas saimniecības pēc vajadzības.
[b] Attiecas uz izcelsmes saimniecības atrašanās vietu. Ja nevar izmantot *NUTS* 2 kodu, norādīt koordinātes (garuma/platuma grādi).

2.3. *Laboratorijas pārbaudes: izmantoto laboratorijas pārbaužu apraksts*

3. **Uzraudzības programmas savvaļas putniem apraksts**

3.1. *Mērķi, vispārējās prasības un kritēriji*

3.2. *Plānošana un īstenošana*

3.2.1. tabula

Savvaļas putni – pētījums saskaņā ar Komisijas Lēmuma 2007/268/EK II pielikumā izklāstīto putnu gripas uzraudzības programmu savvaļas putniem

NUTS 2 kods [a]	Savvaļas putni, no kuriem jāņem paraugi [b]	Kopējais aktīvai uzraudzībai ņemamo paraugu skaits	Kopējais pasīvai uzraudzībai ņemamo paraugu skaits
Kopā			

[a] Attiecas uz vietu, kur ņemti putni/paraugi. Ja nevar izmantot *NUTS* 2 kodu, norādīt koordinātes (garuma/platuma grādi).
[b] Vispārējs apraksts par savvaļas putniem, no kuriem paredzēts ņemt paraugus saskaņā ar aktīvo un pasīvo uzraudzību.

3.3. *Laboratorijas pārbaudes: izmantoto laboratorijas pārbaužu apraksts*

4. **Mājputnu slimību epidemioloģiskā stāvokļa apraksts par pēdējiem pieciem gadiem**

4.1. *Pasākumi, kas iekļauti uzraudzības programmā mājputniem*

4.1.1. Tās vadošās iestādes nosaukums, kuras uzdevums ir pārraudzīt un koordinēt par programmas īstenošanu atbildīgās struktūrvienības

4.1.2. Izmantotā saimniecību reģistrācijas sistēma

4.1.3. Ziņas par vakcinēšanu

5. **Savvaļas putnu slimību epidemioloģiskā stāvokļa apraksts par pēdējiem pieciem gadiem**

5.1. *Pasākumi, kas iekļauti uzraudzības programmā savvaļas putniem*

5.1.1. Tās vadošās iestādes nosaukums, kuras uzdevums ir pārraudzīt un koordinēt par programmas īstenošanu atbildīgās struktūrvienības

5.1.2. Ģeogrāfisko un administratīvo teritoriju, kurās programma tiks īstenota, apraksts un robežas

5.1.3. Vietējās un/vai migrējošās savvaļas populācijas novērtējums

6. **Izmantotie pasākumi attiecībā uz slimības paziņošanu**

7. **Izmaksas**

7.1. *Sīkāka izmaksu analīze*

7.1.1. Mājputni

7.1.2. Savvaļas putni

7.2. *Izmaksu kopsavilkums*

7.2.1. Mājputnu uzraudzība

Pasākumi, kas var saņemt līdzfinansējumu mājputnu uzraudzībai			
Laboratorijas analīžu metodes	Veicamo pārbaužu skaits katrai metodei	Izdevumi par pārbaudes vienību (katrai metodei)	Kopējās izmaksas
Sākotnējā seroloģiskā pārbaude (a)			
Hemaglutinācijas kavēšanas pārbaude (HI tests) H5/H7 gadījumā (b)			
Vīrusa izolēšanas pārbaude			
PĶR pārbaude			
Citi apmaksājami pasākumi	Norādīt pasākumus		
Paraugu ņemšana			
Citi			
Kopā			

(a) Norādīt laboratorisko pārbaudi, ko izmantos.
(b) Norādīt pārbaužu skaitu uz H5 un H7.

7.2.2. Savvaļas putnu uzraudzība

Pasākumi, kas var saņemt līdzfinansējumu savvaļas putnu uzraudzībai			
Laboratorijas analīžu metodes	Veicamo pārbaužu skaits katrai metodei	Izdevumi par pārbaudes vienību (katrai metodei)	Kopējās izmaksas
Sākotnējā seroloģiskā pārbaude			
Hemaglutinācijas kavēšanas pārbaude (HI tests) H5/H7 gadījumā			
Vīrusa izolēšanas pārbaude			
PĶR pārbaude			
Citi apmaksājami pasākumi	Norādīt pasākumus		
Paraugu ņemšana			
Citi			
Kopā			

"